

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zadnja dva broja našega lista, zaporedom v četrtek in petek, sta bila konfiscirana; prvi zaradi uvodnega članka „Zopet nesrečni kmetje“, drugi (s prilogi) zaradi dopisov „od Bleda“ in „iz Notranjskega“. Po naši sodbi so bili vsi rečeni članki mirno pisani, za to hočemo proti konfiskaciji pritožbo vložiti. G. državnemu pravdniku pak kličemo: denite nas pred porotnike in oni naj sodijo, a ne uničujte našega dela na škodo našo in naročnikov.

Brežka volitev dne 24. avg. 1874.

[Izv. dop.]

(Konec.)

Vi duhovni volilci leta 1870, spominjajte se na dogodke po končani volitvi, pri kateri je g. kanonik Kosar kot narodni kandidat zmagal, kako so denašnji Vaši zavezniki, in posebno gosp. Žnidaršič, po vsem mestu razsajali, da smo morali Kosarja iz farovža vzdajskozi vrtna vrata domov spremljati, da bi se ne bil kakšen prst ali celo kako poleno dotaknilo njegovega trupla; premislite, kako je moral takratni kaplan Šentpeterski in zdanji fajmošter v Zabukovji pri „Pepetu“ skozi kuhinjo odbežati, kako je nemčurski volilec France Balon iz Bizeljskega Vašega sovolilca Zalokarja Jožefa iz Zabukovja za uho udaril ter mu v lice pljunil, kako je neki dimnikar pri „Grebenci“ kaplana Tombaka pod mizo vrgel; premislite Vi gospod fajmošter Ramor, kolikokrat Vas je eden najzaslepljenih verskih in narodnih odpadnikov, odkar ste Pišečki fajmošter, v Brežicah razžalil! In denes ste se pobratili s temi pajdaši, ki še nikdar dobre besede o Vam zinili niso, denes celo ste jih v Vašem farovžu, potem ko so Vas spremili, pogostili! Leta 1867 je bil g.

Lenček skoro enoglasno (z 84 glasovi) izvoljen, takrat kakor denes bil je župnik Ramor načelnik volilne komisije; ali veliko strastneje, kakor je takrat pred 7 leti delal za Lenčeka, je denes kričal in delal zoper njega! Rešili ste se sicer svoje jeze, a potopali ste ob enem svojo politično in narodno čast. Vaši nemčurski zavezniki si tudi ne mislijo na večno z vami vezati, ker jim je bilo le zato, svojega Žnidaršiča v zbor spraviti z vsemi če tudi nečastnimi sredstvi, misleči si: „helf was helfen kann!“

S tem postopanjem, dali ste nam vse orodje in strelivo v roke in skušali bomo vašo uže itak trohnelo in luknjasto trdnjavo razvaliti ter Vam postaviti večni spominek. Da bode pa te resnice leže premisljevali in prebavili, končam za denes, da si bi lahko celo knjižico „naglavnih grehov“ Vam spisal, — končam z željo, da bi izvoljeni g. Žnidaršič le stoti del svojih obljub skušal z resno voljo brez vsakega hinavstva uresničiti, — in tudi mi bomo zadovoljni, ker vemo, da vsega, kar je obetal, ne more izpolniti.

(O tej breški volitvi in o prikaznih pri njej ter o razsvetljavah, ki nam jih je slovenska klerikalna stranka o sebi pri tej priliki dala, govorimo še obširneje. Ur.)

V Ljubljani 30. avgusta.

Graška „Tagespost“ v posebnem članku slavi izid breške volitve kot veliko zmago ustavoverne ali pravilno nemškutarske stranke, in iz uspehov pri volitvah na slovenskem Štajerskem sklepa na vesel napredek ustavoverne stranke mej Slovenci. Pri volitvah l. 1867 so namreč vsi v slovenskih kmetijskih občinah izvoljeni poslanci narodni bili. Dr.

Dominkuševo volitev se je bila ovrgla in na mesto njega je prišel Seidl. Ko so leta 1870 zopet nove volitve bile razpisane, je v Mariboru zraven Seidla tudi Brandstetter zmagal, ostalo je samo še šest slovenskih poslancev. Pri volitvah 1871 je bil tudi v breškem okraji izvoljen ustavoverni kandidat. Letos ste bili zopet dve volitvi, v slovenjegraškem in breškem okraji in pri obeh sta zmagala „ustavoverna“ kandidata. Od leta do leta, pravi „T. P.“ se množi število ustavovernih glasov, manjšine postajajo večine in male večine ogromno narastajo.

Ko bi si človek stvar tako površno ogledal, moral bi res misliti, da narodna stranka na slovenskem Štajerskem od dneva do dneva več tal izgubljuje in da bode končno popolnem izginila. A temu nij tako; kljub navideznim uspehom ustavoverne stranke se slovenska narodnost vedno bolj krepi in če se to krepanje ne kaže po volitvenih uspehih, so temu krive sedanje politične razmere, katere vsi dobro poznamo, ne pa pešanje narodne stvari.

Leta 1861 Slovenci na Štajerskem pri volitvah še kandidatov niso postavili in je bil Herman v Ptuji izvoljen kot ces. kr. uradnik, tedaj podpiran od c. kr. uradnikov in mislilo se je, da je tudi on vladni kandidat. Še le pozneje je začelo politično in narodno gibanje živahneje postajati in leta 1865 je mogoče bilo, dr. Razlaga v Celji za poslanca izvoliti.

Pri drugih občnih volitvah leta 1867 so res povsod zmagali slovenski kandidati, a tačas je bil Belkredi minister; c. k. uradniki, če niso podpirali naših kandidatov (a nekateri so to tudi storili) nam saj niso nasprotovali. Nemškutarska

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

Čarovnica tedaj! To je bilo vendar enkrat kaj novega, zanimivega, da, neslišnega; to je mogel enkrat pri prilateljih povedati, ker ga bodo gotovo vsi zavidali za to srečanje. Doktor se je zopet zjasnil ter se materinim besedam na glas zasmijal. Misli je o čarovnici z molitvenimi bukvicami v roci in o zdravniku v „firtahu“, samo da bi nadaljevala o Kantorčici, katera mu je zopet bila boginja.

„Le nikar se ne smijaj, prosim te, nemaš nikoli zakaj,“ posvarila je zopet stara. „Enefa res ume desetkrat več, nego tak zdravnik, ki se je po šolah učil. Doktorju

iz mesta je uže tu dosti ljudi pomrlo, njej pa niti en otrok ne. Meni je zagovorila trganje na roci, šen, črne koze, bule in še druge telesne bolezni. Komaj roke na me položi in nad menoj svoje „zarekovanje“ izgovori, uže letim kakor pišče. Pri naši Anki je ravno tako kot pri meni. To zimo jo je bolela glava, čuda da nij zblaznela; mnogo je počela, pa vse nij nič pomagalo. Od tistega trenutka, ko je v tem spoznala Enefa uzrok ter ga jej zagovorila, bilo je, kakor da bi odrezal.“

Doktor slišavši, kako zna Enefa čudovito bolne glave zdraviti, zamisli se tako naglo in globoko, da je bilo zavzetno. Zraven se mu je pa zablskal poreden posmeh okolo ust. Pustolovje, katero bi se dobro pripovedovalo in poslušalo pri steklenici čaja, bilo je najdeno.

Mrakotova jame pozorno sina gledati; ne le da je tako naglo in brez vsega uzroka

omolknil, ko je bil pogovor v najlepšem teku, pobesil je tudi naglo kodravo glavo, ter položil čelo v dlan; enkrat se je stresel, in zraven izdihnil. Materina pozornost se je takoj v skrb premenila.

„Kaj ti je, Otik?“

„Nič!“

„Nikar ne taji, poznam ti.“

„To nij besede vredno, včasih me v glavi zbode. Oh, zdaj uže zopet. Ne vem, kaj se mi je tu prigodilo.“

„Je-li to denes prvič, kar je to čez te prišlo? povprašala je mati z rastočo skrbjo, ter vstala, da bi se sama prepričala, kaj mu je, segaje sinu na glavo. Bila je gorka in tolklo je v njej; skrbni materi se je pa zdela vroča in žilica mrzlična.

„To imam dostakrat,“ lagal je Otik;

„ali tako močno kakor denes še nijsem nikoli imel. Zmirom se mi hujše dela.“

„To gotovo nij nič drugega nego to, da

stranka so je mirno zanašala na svojo moč in še ni za potrebo spoznala, brigati se za volitve volilnih mož. Nemškutarji niso imeli ni najmanjše organizacije, Slovenci pak so na tihem upivali na prvotne volitve in se, kar se je dalo, organizovali. V Mariboru mej 225 volilci je bilo k večjemu 50 zavednih slovenskih volilcev, ki so pri sestavi volilne komisije svoje ljudi vsilili, ker nasprotniki niso bili dogovorjeni in v dva taborja razcepljeni vsled dvojnih nemškutarskih kandidatur. Zmaga v Mariboru tedaj ni izražala prave večine po obostranskih agitacijah obdelanih in pregovarjanih volilcev, ampak bil je goli, srečni slučaj.

Pokazalo se je precej leto potem, ko je bila razpisana volitev mesto dr. Dominika, čegar prva volitev se ni potrdila. Pri tej so imeli Slovenci samo nekaj čez 70 glasov in Seidl za 22 glasov večine. Računati smemo, da se je v enem letu število narodnih volilcev za 10 množilo. Leta 1870 in 1871 sta zmagala Seidl in Brandstetter, pa pri vsaki teh volitev z večjo težavo; leta 1870 je uže bilo 80 narodnih volilcev, leta 1871 pa 87, tako da je samo še 5 do 6 glasov do zmage premalo bilo. Če število narodnih volilcev v tej razmeri naraste do prihodnje volitve, je zmaga narodnih kandidatov gotova.

V celjskem volilnem okraju je število narodnih volilcev proti nemškutarskim ves čas precej enako bilo, namreč 170 do 180 slovenskih proti 40 do 50 nasprotnim. Pri volitvi za državni zbor pa je nemškutarski kandidat Žnidaršič izmed 190 glasov imel samo 12 glasov. V celjskem okraju tedaj narodna stvar ne da bi nazaj šla, ampak vidno napreduje.

V ljubljanskem in ptujskem okraju je vselej tako ogromna narodna večina, da nemškutarska stranka uže teško žrtvoljubnih kandidatov najde, ki bi voljni bili, samo par rednih glasov pri volitvi vloviti.

Ostaneta še slovenjgraški in breški okraj. V Slovenjgradci smo z g. Rakom in Adamovičem le za 3 do 4 glase zmagali in bi bili ravno tako tudi pri poslednji volitvi, ko bi se ne bil k naši nesreči vsilil za kandidata fajmošter Šuc. In še celo ta je samo za malo glasov propadel, da si je pravih klerikalnih volivcev bilo le 12; vendar so ostali narodni volilci iz šo-

štanskega okraja, če tudi neradi, dali svoje glasove Šucu. Imeli so toliko rodoljubja, da niso hoteli izdati svoje narodnosti. Kako sramotno pa so se tem poštenjakom nasproti zdaj obnašali breški klerikalci! V šoštanjskem in slovenjgraškem okraju je narodna zavest uže tako ukoreninjena, da se nam ni bati, da bi ne zmagal pri prihodnji volitvi zopet slovenski kandidat, če se le postavi pravi mož.

Oglejmo si še breški okraj. Leta 1867 je zmagal Lenček in sicer z veliko večino glasov, ki pa se ne smejo vsi za narodne šteti; kajti kakor v Mariboru tudi tukaj nemškutariji niso bili organizovani, uradniki pa pod Belkredijem so našega kandidata podpirali. Leta 1870 je bil Kosar izvoljen in baš ta volitev je v tem okraju hudo škodovala narodni stvari. Leta 1871 Kosar nobenega glasa ni dobil, a tudi g. Lenček je propadel z 39 glasom proti 56, katere je dobil Janežič. Leta 1873 pri volitvah za državni zbor je Žnidaršič dobil 57 glasov, Kosar in dr. Vošnjak skupaj pa 52 glasov, tedaj se nikakor ne more reči, da bi se bili nemškutarski glasovi množili proti narodnim, le narodni so prirastli. Kako pa pri poslednji volitvi? Če ločimo nemškutarske od narodnih glasov, kaže se sledeči rezultat. K volitvi je prišlo 89 volilcev, mej temi je bilo 26 narodno liberalnih, 13 klerikalnih in tedaj samo 50 nemškutarskih glasov; a tudi mej temi je 4 ali 5 volivcev, ki so dozdej vselej za narodnega kandidata glasovali in se samo po fanatičnem farškem hujskanju dali zapeljati, da so zapustili narodni prapor. Doma ostalo je 6 klerikalnih volivcev in ko bi farji ne bili tako škandalozno odpadli narodni stvari, zmagal bi bil gotovo narodni kandidat.

Jasno je tedaj, da so uspehi nemškutarske stranke samo navidezni in se „T. P.“ po nepotrebnem z njimi baha. Narodna zavest tudi na slov. Štajerskem vedno raste če prav zdaj bolj tiho in mirno, kakor prva leta narodnega probujenja.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 28. avgusta.

Zarad uredbe *duhovenskih plač* se za razne dežele delajo proračuni, za koliko bi se stroški povečali. Na Štajerskem,

če se da mestnim nadžupnikom 800 gld., mestnim župnikom 700 gld., fajmoštrom na deželi 500 gld., kuratom in vikarjem 400 gl., kaplanom 300 gl. kongruje, bi to znašalo za 78.901 gl. več stroškov. Na Koroškem je škof priporočal, naj se zdaj samo pri fiktiranji spremembe store, a kongrua naj ostane kakoršna je. Po predlogu deželne vlade bi se pri kongruji 500 gl. za župnike in 300 gl. za kaplane stroški za 41.000 gl. povečali. Na Kranjskem se je za vse samostalne duhovnike brez razločka vzela kongrua od 500 gl., kar bi za 13.000 gld. več stroškov napravilo. Mogoče, da ministerstvo uže v prihodnjem državnem zboru v tem mislu kake predloge stori.

V skupnem *vojnem ministerstvu* se pečajo z vprašanjem, kako bi se naj uredile razmere zarad vkvartirovanja vojakov. Pred vsem se ima odločiti, koliko imajo občine, koliko pa država donášati k pripravljanju potrebnih prostorov za vkvartiranje. Tudi se delajo študije o izboljšani hrane za vojake; kajti pokazalo se je, da pridejo vojaki vsled slabe hrane iz nekaterih krajev tako slabi k vojski, da so še le po več tednih zmožni za službo.

Ministerijski listi si ne prenehoma prizadevajo občinstvu dopovedati, da cesarjevo potovanje na Češko ne pomenja nobenega zadovoljenja ali pomirjenja češke opozicije. Vsi vladni listi ponatiskujejo dotični članek zadnje ministerske „Sonntags-Revue“. Boljšega materiala baš sedaj ni, zato te samotolažbe mej nemškimi ustavoverci.

Mladočeški poslanci bodo stopili v deželni zbor, da si je njihovo število prav skromno, ker je samo sedem mladočeških poslancev bilo izvoljenih. „Svoboda“ poroča, da bodo pred začetkom zbora „stari“ povabili „mlade“ k skupnemu pogovoru ter jih skušali pregovoriti, da bi tudi mladi ne vstopili. A mladočeši morajo stopiti v deželni zbor, sicer sami zavržejo svoj program „činnosti.“

Cesarjevič *Rudolf* je s svojim šestnajstim rojstnim dnevom polnoleten postal. Glede na to vpraša „Pesti Naplo“, ali je cesarjevič tudi po ogerskih postavah polnoleten in navede več slučajev iz ogerske zgodovine, iz katerih pa se ne vidi, kedaj se postavna polnoletnost začneja. „Pesti Naplo“ zato želi, da bi se napravila postava, katera bi bila enaka v Avstriji veljavni postavi. A „P. N.“ se moti; tudi pri nas ni take postave. Cesarjevič Rudolf je polnoleten samo po hišni postavi za dinastijo, katera je pa v svojih odločbah gotovo za celo cesarstvo, tedaj tudi za Ogersko veljavna.

Naša *cesarica* je od otoka Wight, kjer zarad ozdravljenja biva, obiskala Lon-

(Dalje v prilogi.)

si se močno prehladil. Po potu si glavo iz kočije molil, in veter ti jo je pripihal; tak človek, kakor si ti, mora vse vedeti, nič mu ne sme uiti. S tem in nič z drugim si si bolezen navlekel.“

„Na sencih me bode kakor s šivankami.“

„Uže vidim, da nij družega kakor urok, kakor pri Anki. Ona je tudi najbolj tožila o bodenji v sencih.“

„Da bi le ne zbolel.“

„Tako zlo menda ne bode, to bi bil lepo prišel. Ali kako se rdiš, res te zmirom bolj peče.“

In mati je vzela sinovo glavo v svoje roke, sočutno jo varovaje. Otik je mej tem zmirom bolj stokal in zdihoval.

„Dečko, nij druge pomoči: hočeš li, da ti bo boljše, moraš si dati bodenje zagovoriti; takoj ti bo ponehalo.“

„Kako se mi morate vendar še k vsemu smijati.“

„Kdo se ti pa smeje, ljubček? Menda

vendar ne jaz? saj sem polna strahu. Mislim to čisto resnično.“

„Kaj hočete, da bi ljudje na mé s prstom kazali?“

„Da bi le nikoli za kaj družega s prstom na té ne kazali, nego da si si hotel pomagati, ko ti je bilo zlo. Ne bodi trdoglaven, Otik, in stori tudi materi enkrat kaj po volji.“

„Saj uže ponehava.“

„Nikar ne lagaj.“

„Res, prihaja mi boljše.“

„To je le za ta trenutek, jutri, morda uže drevi se ti bode zopet vrnilo. Daj si vendar dopovedati, zarekovanje ne traja pet minut, nij se ti treba zraven nič napenjati, še ganiti ne; povprašaj Anko, če meni ne verjameš.“

„Saj so to sama sleparstva.“

„Bog daj, da ne boš nikoli družih sleparstev uganjal. Ako ti zarekovanje ne po-

maga, tedaj ti vsaj škodovalo ne bo. Pošljem ti po kantorčico.“

Otik je gledal kakor bi ga bog ve kako protivilo, a v tem se mu je srce veselja smijalo, da mu je vse tako dobro izteklo.

„Ne brani se mi,“ svarila ga je mati zopet ne sluteč, da uganja sin komedije, da bi se zopet z deklico sešel, katera mu je dopoldne tako močen vtis zapustila; „to je čisto dekle, ta kantorčica, če tudi nij ena iz najlepših. Ali vsaka ne more imeti lica kakor potonke in roke kakor piro. Zato je pa pridna in pobožna, nobena jej nij enaka v celi okolici, verjemi mi, če ti pravim. V dvajseto leto gre, pa še z nobenim fantom nij govorila, razen kadar je morala. Gleda na-se kakor malokatera gospodičina; vem to, ker sem tam kakor doma. Nij se je treba bati in studiti; ako ti bolehnosti ne vzame, gotovo ti nobene ne pri-nese, v njeni rodovini le pomagajo, a ne

don ter si imenitnosti glavnega mesta angleškega ogledala.

Tirolski deželni zbor se bode, kakor klerikalni list „*Tir. Stimmen*“ poroča, razpustil, ker bi vlada rada imenovala drugega deželnega glavarja. Nij verjetno, da bi vlada res take namere imela. Ko bi hotela razpustiti zbor, morala bi to storiti že lani, ko je tirolski zbor proti volji vlade ovrgel rektorja Ulmana kot deželnega poslanca in sprejel ustavo o šolskem nadzorništvu, ki se ne vjema z načeli državne postave.

Hrvatski učitelji v Petrinji zbrani se zahvaljujejo v „*Obzoru*“ banu Mažuraniču, da je saboru predložil novo šolsko postavo. Hrvatski narodni časopisi prinašajo razne zakonske osnove in njih motiviranja, ki pridejo v saboru na vrsto.

Vnanje države.

Na **Ruskem** zlasti v nekdanji poljski kraljevini so letos zopet mnogi požari. Ruski časniki poročajo, da ti požari ne nastajajo iz navadnih, slučajnih vzrokov, nego da je ogenj večidel podtaknen. Dolže pa neko tajno društvo, katero si je stavilo nalogo, da bi po nazorih ruskih socializmov vse uničilo, kar nij skupni imetek. Pri tem početji baje pripomaga ruska in poljska emigracija. Vlada je zato ukazala strogo nadzorovanje mej in v Ukrajni, Podoliji in Volhiniji oklicala naglo sodbo.

Na **Ruskem** so se se že pred 10 leti postavili mirovni sodniki, kateri imajo pravico odločevati v malenkostnih prepirih. Desetletna skušnjava pa je pokazala, da se ta inštitut na kmetih ne more uživeti, ker se ne najdejo sposobne osebe in se zato dostikrat zgodi, da mirovni sodniki krivično sodijo. Vlada je tedaj s postavo od 27. junija t. l. te kmetijske oblastnije bistveno spremenila in na mesto mirovnih sodnikov kmetijske okrajne uradnike postavila. Udje teh uradov so predvoditelj dvorjanstva, predsednik deželne uprave, izpravnik (predstojnik okrajne policije) in eden izvoljen ud, kateri se voli od gubernijskih zborov.

Španska vlada je od avstrijske faktično priznana. Oficijalna „*W. A.*“ poroča, da je c. kr. legacijski svetovalec v Madridu, baron Gravenegg, od c. kr. ministerstva na Dunaji dobil ukaz naj španski vladi naznanja, da bode grof Ludolf, ki je imenovan za poslanca v Madridu, dobil akreditivne, po katerih je poverjen pri eksekutivni vladi pod predsedništvom maršala Serrana. Tudi ruska vlada utegne kmalu svojemu poslancu v Madridu akreditivna pisma poslati.

Španska vlada je zdaj tudi od Švedskega priznana. Najdalje ruska vlada z uradnim priznanjem čaka. Rusko po mne-

škodujejo. Začenja in dokončava vse le v imenu božjem.“

Otok je materi naglo odpustil, da na njem zmirom kaj slabega vidi, zato, ker je „kantorčico“ tako gorko hvalila. Vesela radost ga je prešinila, ko je slišal, da je deklica ne le krasna in spretno, nego tudi pridnejša od družih; in vendar je še zjutraj imel pridnost pri dekletu za nepotrebno, ter le lepoto in mladost za potrebne čednosti. Taki le smo mi ljudje na tem svetu; to je naša pamet, na katero si toliko zakladamo, to je naša stanovitnost. Zdaj mislimo tako in za trenotek baš narobe.

Črez malo časa je letela Anka, le da se jej je glava tresla, iz dvorca gori proti Ještedu. V imenu svoje gospodinje je hitela h kantorčici, da bi prišla, ako je mogoče v trenotku na dvorec zagovarjat uroke prazkemu gospodu doktorju, ki je denes zjutraj prišel, po potu se prehladil, ter ga je mati ravno odpeljala v sobo, kjer leži na zofi, revež, kakor da bi ga grizlo. —

(Dalje prih.)

nji nemških časnikov samo zaradi tega tako dolgo odlašajo, ker je nemška vlada storila prve korake, ne da bi se poprej o tem zmenila z rusko. V Berlinu je vsled tega nekaka nejevolja proti Gorčakovu, ki je sicer na dotično nemško okrožnico jako dvorljivo in diplomatično odgovoril, a razvil svoje mnenje, da dozdanja španska vlada nema dovolj poročstva obstanka v sebi.

Iz Madrida se brzojavlja, da izžrebanje rekrutov lepo napreduje v vsej Španiji, brez nerednosti. Torej so protivna karlistična poročila napačna.

Francoski minister notranjega je poslal prefektom instrukcijo, ki zaukazuje, da se karlistom iz Francoskega ne sme orožje prodajati.

Karlistični oficijalni časnik „*Estandarte*“ razglasa ukaz pretendenta dona Alfonsa, v katerem ukazuje, da morajo rodbine vojakov in pomagalcev republike zapustiti kraje od Karlistov obsedene. Njihova posestva se jim vzemo in se izroče Karlistom. Sicer pa se vsak dan poizvedo divji čini karlističnih čet. Biskajski karlistični komandant je ukazal vse časnikarske dopisnike, naj si bodo katere koli narodnosti, postreliti. Pri Alarji je karlistična četa iz gole hudobije madridskemu poštnemu vlaku, kateri je bil poln potujočih ljudij dal nasproti voziti hlapec s polno močjo. K sreči je hlapec prišel iz tira, sicer bi se bila strašna nesreča prigodila.

V **Švajci** se nekateri duhovniki ravno tako, kakor pri nas, proti konfesionalnim postavam rujejo. Vsled tega je že več duhovnikov moralo svoje službe pustiti in vlada je namesto njih druge imenovala. Bernski vladni svet je te dni deset katoliških fajmoštrov za kanton Jura nastavil.

Dopisi.

Iz Ljutomera 25. avgusta. [Izv. dopis.] V nedeljo 23. t. m. je prinesel „*Sl. Narod*“ nek dopis iz celjskega okraja, v katerem mej drugim izpregovori tudi o „*Sl. Učitelji*“ in razmerah „*Učiteljskega društva za slov. Štajer*“. Gosp. dopisnik pripoveduje, da je sklenilo tamošnje učiteljsko društvo ne pristopiti zgoraj omenjenemu društvu izgovarjaje se na osebe in na suhoparen list. Čudno se nam zdi, da učitelji celjskega okraja rabé tako bore izgovore; mar naj bi kar naravnost povedali: Nam preseda vse, kar je slovenskega; niti slišati ne maramo o tem. Tak izgovor bi bil vsaj odkritosrčen. „*List presuhoparen!*“ — Pišite kaj pametnega vanj in pomagajte uredništvu, da spravi mej svet boljši list! Tudi materialno ga podpirajte! Potem bode že boljši postal. Toda Vam bi bilo vse eno, če bi bil tudi „*Slov. učitelj*“ eden prvih, vi bi se še izgovarjali. Sicer ga pa tudi ubogo malo dosedaj poznate, ker skoro nobeden nij nanj naročen. List bi bil lahko dokaj boljši, če bi se bolje brigali zanj učitelji in vanj dopisovali. Tudi slovenskih profesorjev imamo 150 (kali?); tudi ti bi lahko kaj pomagali. A žalibog! da se to ne zgodi. Učitelji pošljejo sem ter tje kak spis a uredništvo še črkice nij prejelo od kacega slovenskega profesorja. List bi bil gotovo boljše mnogovrsten, če bi imel več sodelovalcev in bi se torej občinstvu bolje prikupil. A če list skoro samo trije učitelji pišó, potem gotovo ne more biti tako mnogovrsten. Poleg tega ga pa še taki učitelji, ki so baje liberalni ne podpirajo niti drugi narodno-liberalni veljaki! Želeti bi bilo, da bi se slovenski svet bolj menil za učiteljski stan in njegovo početje; pasivnost

učiteljstvu nasproti ne bode nikdar koristila, temveč le škodovala. Želeti bi tudi bilo, da se tudi slovenski profesorji zdramé in pomagajo narodnemu učiteljstvu na noge; da pišó v „*Slov. učitelju*“ in podpirajo „*Učiteljsko društvo za slov. Štajer*“.

Iz Pilštana v Kozjanskem okraji 21. avg. [Izv. dop.] Pilštanski farani so 16. t. m. zopet splošno veselje doživeli, posebno pa Marofčani, ker je ta dan marofski „gospod“ v svoji farni cerkvi primiciral. Sicer pa take primicije nijso kaj redkega za Pilštance, saj si je že bog osem še živečih „duhovnih pastirjev“ iz njih srede izbral. — Pa ne samo le-ti, ampak še več njihovih kolegov so kot čedniki zapustili z njimi pašnike s kravami in svinjami, in se podali v Celje v „nemško glavno šolo“ k rajnemu znanemu Schellander-ju, s tem namenom, da bi bili po tej poti vsi „božji pastirji“ — postali. „Ali veliko jih je poklicanih, pa malo izvoljenih!“ Vsled lastnega prepričanja so namreč od ovih „poklicanih“ postali: 2 jurista, 1 zdravnik, 1 inženir, 1 filozof in 2 ljudska učitelja. To so udje človeške družbe, kateri so gotovo državi v velik prid, a naš primicijant jih pa drugače ljudstvu v oko postavlja. Le-ta primicijant je namreč lansko leto pri primiciji svojega dolgosučnega kolega neki toast prežvekal, katerega je s besedami končal, da „blagor pšenici, ki je na rešetih ostala, bog bodi pa milostljiv plevam, ki so skoz rešeto popadale.“ Čestiti bralec lahko ugane, kdo od pilštanskih nekdanjih 15 dijakov je po primicijantovi „slabi pameti“, „pšenica“ in kdo „pleve.“ Pilštanskega primicijanta, g. Potočnika, pa vprašam, katero seme donaša hasnejšega sadu k splošnemu blagostanju naroda, ali seme-pop, katero le v noči tajnosti rogovili, ali seme-učitelj, (ali kateri drug stan) katero se na belem dnevu javnosti lepo razvija in cveti?!

Iz Trsta 23. avg. [Izv. dop.] Z veseljem pozdravljamo tržaški Slovenci ustanovljenje političnega „*Narodnega društva*“ ter se popolnem vjemamo z volitvijo njegovega odbora, kateremu želimo delavnosti in neumorne vstrajnosti.

Prihodnji mesec napravijo okolični rodoljubi v Skednji besedo, katere program bode jako zanimiv. Objaviti ga hočem ob svojem času. Ta narodna veselica bode tem boljše izpala, ker bodo delovale moči, ki so še vselej s pohvalo nastopile. Oskrbljeni smo z izšolanimi narodnimi pevci, namreč iz domačih fantov, katerim vodja je neutrudljivi g. učitelj tamošnji, značajan mož, kakoršnih okolica nema preveč.

Tržaški mestni kot deželni zbor se bode 29. t. m. slovesno „odprl“. Nadejamo se nekaj burnih sej. Tudi navadnih laških škandalov ne bode manjkalo, kakor je pri nas navada, da lahonska stranka žvižga ali vpije na galeriji. Kakor je čutiti, bodo Lahonje zopet na dnevni red spravljali neko volilno „reformo“, po katere bi slovenski okoličani ob svojo volilno pravico tako prišli, da bi ne imeli nobenega zastopnika niti v mestnem niti v državnem zboru. (To je po državnih postavah nemogoče, ker za volitve v državni zbor nema tržaški dež. zbor nobenega volilnega reda delati. Ur.) A skrbelo se bode menda že zato od domorodnega društva in menda tudi od vlade da lahonska drevesa ne bodo do nebes prirasila.

Od sv. Nikole pri Ormožu 23. avg. [Izv. dop.] Redki glasi se čujejo iz našega kraja. Morebiti si zato mislijo naši rojaki po drugih krajih, da se nam prav dobro godi, ter da smo v veselji pozabili na nje. Ali upamo, da so rojaki prepričani, da tudi nas tukaj morijo bolečine, pa mi jih redkokrat odkrivamo; molčimo, saj vemo, da vam ne bi godili gosti dopisi polni žalovanja. Upali smo, da bodo prišli boljši časi, v katerih se bomo čutili srečnejše in da bomo tako lahko pozabili na vse, kar je do sedaj trlo naše kosti. A da smo se zdaj oglasili, vsega tega so krive nekatere osebe, katerim pravimo mračnjaki. Molčali bomo o osebah, kolikor se bode dalo. Nam je za stvar. Ubogo ljudstvo še hripa in cvili pod jarmom želje in nasledkov grdega fanatizma. Tu še je krajev, kamor ne seže blaga roka skrbnega rojaka, da bi podala ljudstvu svojo prijateljsko zavezo, ter ga vodila po potu sreče, istine, svobode in omike, ker še naši sovražni elementi imajo preveliko moč sleparstva. Ti črni elementi so jako diplomatični za-se, ker pravijo, da se le njemu edinemu in rimskemu episkopatu mora pokoravati kmet, ker da to terjajo od njega najvišje božanstvo, da samo iz Rima prihaja luč istine in nezmotnosti. Grajač širijo Kristusov nauk: ne strižujejo svojih ovac, kakor to delajo dobri pastirji, ampak jih derejo; in tako sejejo mej nami seme sovraštva, zato je prišlo do naše opozicije, katere je nasledek mejsobno sovraštvo, ki še nij pozabljeno, in ne bode, če še bode to šlo tako dalje. Duhovenstvo vsele skrbi le za-se: ono obeta trpinu kmetu nebesa za njegovo bridko trpljenje, a ono da le veselo živi in le uživa misleč: „nos numerus sumus et fruges consumere nati.“ Pa saj so uže tako delali duhovniki nekedaj. Ne čudite se torej, dragi zemljaki, ako smo se oglasili. Ponižnost je resen lepa, ali tudi črv se giblje, če ga kdo gazi.

Poznamo kmeta, kateremu iztrgal je župnik iz rok „Sl. Ted.“, ko ga je čital, in mu je dal zanj „Gosp.“, pa še ga zagotovil, da ne bode več dobival „Tedu“, ampak da mu bode župnik naročil „Gosp.“. To se je zgodilo. A ko je po božji milosti „Slov.“ zagledal svet, glej! župnik ga uže pošilja raznim kmetom siloma. Gospod! pošljite nam kaj poštenega, a ne klasifikacijo svojih kuharic.

Vsak ve, da nobeden narod pod milim nebom ne more napredovati brez dobrih in učenih rojakov, ki se izobražujejo po raznih šolah. Vsak bode tudi pripoznal, da še je pri nas duhovenstvo močan faktor, ali nij se ga treba bati. In ravno zatega delj dela duhovenstvo lahko dobro ali zlo. Mi vidimo pri raznih prigodbah, kako mnogi duhovnik se svojo močjo škoduje napredku naroda in tudi posameznim osobam. Oni so preveč radi aktivni, in če ne gre za nje, radi delajo proti sreči naroda; in samo zato, ker ne imajo dobrih in zrelih mislij o napredku, ter mislijo, da edino molitev pomaga ubogemu ljudstvu. Duhovenska taktika je jako praktična. Duhovniki so si uže od nekedaj pridobili lepo in ugodno opozicijo v državnosocialnem življenju, k čemur je uže nekedaj pripomagal veliki kontakt mej izobraženim duhovenstvom in prostim ljudstvom, pa zopet so pospeševali njihovo delo visoke ideje, katerih bi morali biti zvesti

zagovorniki. Mi jih razumevamo, da bi nas radi zvezali s italijanskim episkopatom, da bi mu preskrbeli prerogativo, katero je imel v srednjem veku, in zato mu pošiljajo iz raznih krajev denarja, da bi si opomogel.

V naših krajih se večkrat čuje iz prižnice, kako se grajejo „visoke šole“, kako duhovniki pridigujejo proti studentom visokih šol, rekoč: da so sami brezbožnjaki — in brez morale; in tako biradi uničili ljudstvu še ono malo ljubezni, ki jo hrani za šole. Da vidimo! Mi odgovarjamo: ne bojujemo se zato, če bomo šli mej svet, da bi iskali pri duhovnikih spričevala moralnosti in pobožnosti; ali vendar mislimo, da nij nikdo dal duhovnikom privilegija, da bi oni edini imeli hegemonijo svetosti, religioznosti in pobožnosti. Duhovenski sakrament je ravno tako velik, kakor ta, v katerem mi živimo. Mi vemo očitestno za enega gospoda župnika, da je opominjal nekatere kmete, kadar so mu donesli ob veliki noči listke, da so bili pri spovedi s svojo družino, za kaj imajo toliko dece. Kmetje so mu odgovarjali: „ej hvala bogu, da nas je toliko, saj smo zdravi; delali bomo, pa bomo uže živeli.“ Gospod učenik morale je morebiti mislil, da je proti morali, če imajo starši deco. (Ali je morda hotel nemoralni in pogubni saksonski „zweikindersistem“ pri nas uvesti?)

Imamo še pritožbo na ormoško pošto. Sv. Nikola se je veselil, da je tudi on dobil svojo pošto (podružnico), ker mu je bilo predaleč v Ormož; ali nij zadovoljen, da ne dobiva od tod redno ni pisen ni novin. Mi imamo dobro pošto pri sv. Nikoli, in ne moremo nahvaliti svojega g. ekspeditorja, da se tako skrbi za svoje ljudi. Pa nijsmo zadovoljni, da zaostajajo pisma v Ormoži, kamor tudi pošiljamo svojo deco, ali ona se vračajo praznih rok, a če pa v istem času pitamo še mi za pismo in terjamo siloma za pisma, takrat še le kdo pogleda v one predale, in nam jih da. Tako moramo delati. Zato opominjamo ormoško pošto, naj se za nas skrbi, naj nam pridno pošilja „Sl. Narod“, katerega uže tri dni nij dobil liberalni Nikola. (Pri nas in na ljubljanski pošti se vsak dan ob isti uri gotovo odpošlje, torej mora tam greh biti. Ur.)

Iz Ogerskega 25. avg. [Izv. dop.] Naš državni zbor se je vendar enkrat odgodil! Pred koncem oktobra t. j. pred končano trgatvijo se valjda na novo zasedanje tudi več sklicat ne bo. Zakonski osnovi o inkompatibiliteti in o promeni volilnega reda ste ostali nerešeni. To nerešenje zakrivila je hiša velikašev. V prihodnjem zasedanju vlada te zakonski osnovi brž ko ne hiši velikašev ne bo več predložila. Uže Lonyayjeva vlada je stopila z novelo k volilnemu zakonu pred državni zbor, a opozicija v hiši zastopnikov je zadevno zakonsko osnovo s svojimi neskončnimi govori pokopala. Bitto je svojo zakonsko osnovo, ki je — mimogrede omenjeno — mnogo liberalnejša, nego je bila Lonyayjeva, sicer srečno skoz hišo zastopnikov preveslal, pa kar opozicija v hiši zastopnikov nij izvesti mogla, izvela je hiša velikašev. Odklonjenje rečenih dveh zakonskih osnov nij nobena nesreča za naš parlamentarni organizem. Vsaka naših prihodnjih vlad se bo pa dvakrat poprej premislila, predno bo zopet o inkompatibiliteti

ali o promeni volilnega reda s kako zakonsko osnovo pred državni zbor stopila. Glede tega bo tedaj še dolgo vse pri starem ostalo.

Cesarjevemu potovanju v Prago pripisujejo vsi naši časopisi veliko politično pomembno, katero Dunajski listi še zmirom tajijo. „Magyar Ujsag“ piše o cesarjevem potovanju mej ostalim tako-le: „Zakaj je postal preobračaj na Češkem potreben, to vedo samo naši diplomati, imajoči težko nalogo, da vzdrže politično ravnotežje v Evropi, posebnost pa strah, da kateri sosedov na Avstrijo ne udari. Cislajtanski Nemci teže za centralizacijo in za svojo hegemonijo, Slovani pa nasprotno iščejo svoj „remedium sanans“ v čem večji decentralizaciji. Dоследno in strpljivo držanje češke opozicije je moralo poprej ali poslej sad obroditi. Ta sad je deželna avtonomija, in cesarjevo potovanje je prvi korak k dosegu tega. Naša želja je, da Ogerska država ne bo deležnica niti slave, katero bodo avstrijski državniki iz srečnega pogajanja s Čehi si našli, niti deležnica sramote, katero si bodo iz nesrečnega pogajanja na glavo nakopičili. Kar se Andrassyja tiče, nijsmo ogerski državljani za to odgovorni, kar on kroni svetuje, in kar on kroni odsvetuje. Mi priznajemo, da bi za ogersko državo koristno bilo, če bi v Avstriji češka kraljevina svojo avtonomijo zadobila, za katero se je češki narod do sedaj tako moževno in določno boril. Ogerska država pa v doseg te avtonomije ne more aktivno posredovati, ker bi to bilo protizakonito. Če je Andrassy o svojem času kaj k temu pripomogel, da je Hohenwarth padel, in če je on zaprečil, da se cesar, kakor je Čehom v svojem reskriptu od 12. septembra 1871 obečal, še nij dal za češkega kralja kronati, in če morebiti denes uvideva to svojo tadanje pogreško, ter si denes prizadeva jo popraviti, na tem vsem nijsmo niti mi krivi, niti Andrassyjevi specifično ogerski nazori.“ Tako piše „Magyar Ujsag“ in drugi listi mu pristojno pritrjujejo. Ne mara, da nazadnje mej Češko in Ogersko državo stara politična zaveza na novo oživi.

Domače stvari.

— (Iz banke „Slovenije“) je izstopil glavni direktor g. Blaške, ter nas prosil, da to objavimo.

— (Kmetisk upor.) V Knežaku na Notranjskem so kmetje razbili zaradi gozdnih servitutnih preprirov neko logarsko hišo grofa Schönburga. Vojaki so tja zaradi tega poslani. (O tem smo v zadnjem listu „Sl. Naroda“ govorili v uvodnem članku, pa so nam c. kr. možje list konfiscirali! Ur.)

— (K ljubljanski volitvi.) Poroča se nam, da so letos mej volilce za deželni zbor vpisani vsi tako zvani „purgarji“ in celo taki, kateri dobivajo miloščino iz mestne kase. Leta 1867, ko je mestni odbor bil po večini naroden, so tudi vsi mej volilce bili vpisani, a vlada jih je tačas izbrišala iz imenika volilcev, ker imajo v Ljubljani pravico voliti samo oni volilci, kateri najmanj 10 gl. direktnega davka na leto plačujejo. Radovedni smo, ali bode vlada tudi pred to volitvo tem možem odvzela volilno pravico, kakor je leta 1869 storila. Kar je enemu pravica, drugemu nij krivda, menda?

— (Denes) zvečer ob 7 uri bodo ljubljanski c. kr. birokrati in njih privržniki, ljubljanski Nemci in gg. nemškutarji imeli v kazini volilni shod za ljubljansko dež. volitev.

— (Iz Litije) pride g. Schönwetter v Krško za c. kr. okrajnega glavarja; v Litijo pa pride na njegovo mesto znani gosp. Pajk iz Ljubljane.

— (Vabilo) čestitim p. n. družabnikom dramatičnega društva v Ljubljani v občni zbor v soboto 12. septembra zvečer ob 1/2 8 uri v čitalnični dvorani. Vrsta razgovorov: 1. Prvosednikov ogovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev prvosednika, blagajnika in 10 odbornikov. 5. Posamezni predlogi družabnikov.

Odbor dram. društva.

— (Iz Kamnika) se nam piše: Narodna naša čitalnica napravi v nedeljo 30. avgusta ob 8. uri zvečer v lastnih prostorih veselico s slededim programom: a) „Durch die Abendlüfte“ igranje na citre; b) „V spanji“, vesela igra v enem dejanji; c) smešno berilo, in d) ples. K tej veselici se vabijo vsi č. gg. društveniki, kateri smejo sposobne nedruštvenike tudi vpeljavati in vsi tukaj bivajoči tujci. — Vstopnina za ude 10 kr., za neude po 30 kr.

— (Koncert) na korist „Schulpfeniga“ aranžira ljubljanski mestni blagajnik v nedeljo 30. t. m. v „hotel Evropa“. Začetek veselice bode ob 7. uri zvečer. Vstopnina bode 20 kr. Igrala bode vojaška godba in srečkalo se bo za od necega tukajšnjega vrtnarja darovane cvetlice, ki bodo uže v nedeljo dopoldne v gostilnici pri Tavčarji na ogled razpostavljene.

— (V Ljubljani) zadnje dni zopet nenavadno zelo zbolevajo otroci na vnetici grla (diphtheritis).

— (Navada železna srajca.) Zadnje soboto je bil z ljubljanskega grada izpuščen nek zarad uboja 6 let zaprti Matjašič. A komaj je bil pol dneva prost, uže so ga morali zavoljo tepeža zopet zapreti.

— (Iz Podreče) pri Medvodah se nam piše: Pretečeno nedeljo so se šli dečki iz tukajšnje vasi v Savo kópat. Brodili so mali Adamčki po vodi, a nekega dečka, ki plavati nij znal in se predaleč v globočino deroče reke podal, spodnese, in odnesla ga je Sava, v kateri je žalostno smrt našel. — Očitno grajo zaslužijo dečki iz Drugočanja, ki so onstran Save stali, — vse to mirno gledali a ne dečka rešili pogina, kar bi se bilo brez vse nevarnosti lahko zgodilo.

— (Učitelski zbor) radovljiškega okraja je izvolil za delegata v deželni učiteljski zbor g. Fr. Stojca, učitelja v Kranjski gori in g. Janeza Pezdica, učitelja na koroški Beli. Kočevski šolski okraj bode poslal v deželni učiteljski zbor delegate učitelje gg. Jos. Raktelja iz Ribnice, V. Levstika iz Dobropolja, A. Perza iz Kočevja.

— (V kmetijski kurs v Gradec) so šli ti-le učitelji iz Kranjskega: Gg. Fr. Golmayer iz Doba, J. Gantar iz Št. Petra, Leop. Abram iz Nemške Loke, Fr. Fabjančič iz Bučke, France Muhvič iz Vrha, Leop. Božič iz Grahovega. Kurs traje od 24. avg. do 30. sept. vendar tako, da tisti učitelji, ki so šli letos v Gradec, pojdejo tudi prihodnje leto.

— (Okolo Žužemberka) je — kakor čujemo — toča hudo pobila. Dolenjsko ima elementarnih nesreč premnogo.

— (Pogorelo) je v nedeljo v vasi Presrenje pri Podnartu na Gorenjskem troje poslopij. Čudno je menda to, da sta bila gospodar in gospodinja ta dan na božjem potu na „sv.“ Lušarjih.

— (Volkovci.) Z Notranjskega se nam piše: V Logaškem in Laženskem gozdu se klati 6 volkov namreč: 2 stara in 4 mladi. V nedeljo popoldne so imenovani roparji raztrgali J. Krmenščaku posestniku iz Lazneko kravo, ki je bila na paši. Ker pa ljudje sploh v tem času živino po noči in po dnevi na paši v gozdu imajo, dokler jih mraz ali sneg ne primora, da je domov v hlev sprave, in ker vsak gospodar svojo živino na teden ali na štirinajst dni komaj enkrat vidi, zato se do zdaj o večji škodi povedati ne more. Navadno se ti roparji le v imenovanih gozdih drže; vendar pa tudi v čas „na mešijo“ k volcam zahajajo. — Koristno bi bilo, ako bi se vsem dotičnim soseskam velik lov napovedal da bi to škodljivo zverino odpravili, ter ubogega kmeta od večje nesreče oteli.

— (V Moti pri Ljutomeru) se je te dni — kakor se nam poroča — pokazala mej govedi kužna bolezen „vranični prised“, vsled katere je uže prvi dan 8 govedi poginilo. Da bi se le dalje ne širila in da bi gosposka storila potrebne korake kar se je tudi nadjati.

— (O stanji banke „Slovenije“) je v občnem zboru 17. dne t. m., bral ravnatelj g. Ravnikar zbranim delničarjem poročilo, iz katerega sledeče posnemamo: „V zadnjem občnem zboru 28. t. l. je takratno predsestvo, ko je delničarjem predložilo bilanco od začetka delovanja naše banke do konca 1873. leta neugodno stanje banke brez ovinka objavilo. Od takrat je zopet le pretekla daljna opravilna doba 5 mesecev, katera za podvzetje tudi nij ugodna bila, kakor se bo v sledečem razkazovalo. Novo voljeno opravilstvo se je, predno začenja delovati, hotelo prepričati o pravem stanju kupčije, da mu bo jasno, kaj je prevzelo in koliko bo imelo njega dni opravičevati. Ker pa računi s strankami tekó na četrtletje, tedaj tudi pravi sklep nij bil prej mogoč, nego po preteku družega četrtletja t. l., in tako se je napravila še le s tem časom, to je za 1 polletje 1874 surova bilanca, in ob enem izkaz prometa za mesec junij in se je iz tega sledeče razvidelo: V računu za ogenj kaže se izguba 183.008 gl. 33 kr., v računu za življenje je dobička 13.744 gl. 83 kr., tedaj do konca junija skupna zguba 169.263 gl. 49 kr. Če se temu prištejajo tista aktiva, katera niso v gotovini, to je pobištvo, table 16.562 gl. 97 kr., osnovni stroški in kursna diferenca v znesku 118.072 gl. 5 kr., najdemo znesek 303.898 gl. 51 kr., kateri je deloma izgubljen, ali se bo pa moral v prihodnjih letih poračuniti. Temu nasproti stoji glavnica delničarjev 295.440 gold., tako da se od gori omenjenega zneska odračunši izkaže premijni rezervi svota 8458 gl. 51 kr. odvzeta, kateri se pa še mora prišteti okoli 20.000 gl., to je znesek, ki se je v lanski bilanci kot premijna rezerva iz pozavarovanja ušteti pozabil, in se tedaj zdaj iz premijne rezerve odvzeta svota zračuni na 28.458 gl. 51 kr.,

katera se na vsak način mora dogotoviti. Tako je bilo opravilno stanje koncem junija t. l., za katero neugodnost pa se vè da novo izvoljeni opravilni svet ne more odgovoren biti, in katero bo uplivalo, da bo bilanca konec leta gotovo še neugodnejše se izkazala, nego je bila konec pretečenega leta. V razgovor prejšnjega opravilnega sveta omenimo, da so bile vse poskušnje za pospeh banke dobrega namena, a da mu je bila skoraj vsikdar sreča nemila, poglavitno povzročena po pomanjkanji izvedenosti in dobre volje prejšnjega vodje in po nezvestobi vodilnih oseb podružnic.“ —

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 18. avg.

„Rimski romar.“

(Konec.)

Jakob Troha, 24 let star, mežnar v Novi Štiti, kamor je Petovar z babami na „božji pot“ hodil. Pri njem je Petovar prenočeval in se „zamakoval“. Gledali so ga enkrat kako je na postelji „zamaknen“ klečal, babe so rekle da je svetnik, priča mu pa nij prav vrjel, a mu je vendar 10 gl. dal za odpustke iz Rima prinesiti.

Marjeta Žnidaršič, polgruntarica, je dala nekaj denarja po drugi ženski Petovarju da bi jej „jagnjička“ iz Rima prinesel „hudo žjegnanga ad svetga ačjéta papeža, da bua vse hudo odgnal ad hiše.“ Predsednik jo vpraša, ali je vse to verjela. Ona pravi: „Se vaj da sem bla taku naumna“. Petovar pa pravi, da tudi fajmošter na Blokah in drugi duhovni imajo taka pisma, da se pomaga proti vsemu hudemu.

Marija Mašič je dala Petovarju za božjo čast, ne terja nič nazaj.

Neža Gruđen iz Retij mu je dala za Marijino hišico, v katero bi rada prišla 190 gl. in bi bila še dala, ko bi je bil hotel brat dati. Ona še zdaj nij prepričana, da je goljufana, nego bi še dala.

Marija Oblak, stara vdova, Petovarja nij poznala pa dala vendar 5 gl. za Marijino hišico, da bi noter „žihér malili za maene k' sem stara, deb' v nebjesa pršla“. Ona bi „nič nazaj ne pogjerala, ko b' vājdlja, da bua za dūšo kaj nūcalu“, ker je vse za Rim dala.

Neža Berut iz Dolske vasi je dala 100 gl. pa bi bila „še kaj privrgla“. Vprašana ali jej niso laški fajmošter odsvetovali dati, pravi da ne, ker jih nihče vprašal nij. Ona niti ne če denarja nazaj in jej nij žal, da je dala, še bi dala, ker vse kar se proti Tončku godi je sovražnik storil, Tonček je nedolžen, če ga prav vsi ljudje obirajo.

Priča Marijana Turkovec 30 let stara, gruntarska hči, je sv. Tončka tudi pri porcijunkulah v Ljubljani prvokrat videla. Nagovoril jo je, naj kaj da za njegov klošter in kapelico, katero zida. Ker sama nič nij imela, je pri družih nabrala. Tisti, ki so kaj dali, so od nje nazaj zahtevali, in ona je počasi do dveh goldinarjev vse povrnila, teh pa ne terja nazaj. Priča pripoveduje, kako je Tonček v Novi Štiti babe žegnoval z križem, v katerem so koščice vseh svetnikov, apostolov in marternikov in da je, ko je blagoslavljal, rekel: „Križani Jezus v srcu, križani Jezus v mislih, križani Jezus v ustih!“

Priča Marjeta Jaklič, 50 let stara, gluha vdova, je Petovarja po posredovanji

„Retnijske Micike“ spoznala, katera jej je pripovedovala, da kloster zida.

Dala je prvokrat 60 gl., potem 100 gl., potem 50 gl., četrtič 40 gl. To je bil denar, kateri je mati mladotnega sina za prodane voli skupila! Ko je bil kup za voli pri kraju, prišli so plesnjevci tolarji na vrsto, katere je mati dolgo dolgo let spravljala. Vkup je dala torej 330 gl. Posebno še 20 gl. za sv. maše v Rimu, česar pa neče nazaj. Prvosednik: „Ali drugi denar hočete nazaj?“ Priča: „Kakr buada ani naredli, gaspud“. Prvosednik: „To morate vi povedati.“ Priča: „Če je sleparija čem nazaj imeti. Ali jest sem dala za sv. mater katoliško cerkev!“

Zatoženec k priči: „Viste meni dali zapečaten denar, jest torej ne vem koliko je bilo, vi morate bolj vedeti. Priča: Bog te naj sodi, Tonček. Jaz sem uboga udova, denar je bil fantov, za voli sem gaskupila, pa sem se bala, da bi fantov jerof zvedel. Ves denar pa hočem nazaj, in kadar bo nazaj, odrjati se mora za božjo čast; jest sem uže g. fajmoštru v Velikih Laščah obljubila, da bom vse za cerkev dala!“

Priča Mica Kucelj, 40 let stara, je dala 5 gl. za Marijino kapelico, katere hoče nazaj, da jih bode spet cerkvi dala. Priča Mica Zarnik, 60 let stara, oženjena, je dala vsega vkup za zidanje kloštra 15 gl. Od teh je 7 gl. darovala, 8 gl. pa posodila katerih 8 gl. zahteva povrnene.

Marjeta Skul 70 letna starka. Ko jej prvosednik pove, da mora priseči, začne starka jokati in z povzdignjenimi rokami prvosednika prosi, naj jej prisego odpusti. „70 let sem stara, pravi priča, pa nijsem bila nikoli v nobeni kanceliji in nikoli nijsem še prisegla. Povedala bom tudi brez prisega čisto resnico.“ Prvosednik po dogovoru z državnim pravdnikom in zagovornikom priči opusti prisego. Videla je lepega Tončka prvič v Retnjah, kjer je svoje navadne v cerkvi naučene svete burke uganjal in jo nagovoril, naj da kaj za zidanje Marijine hišice. Dala je revica prvokrat 30 grošev, potlej 2 gl. za rimske maše, potem 6 gl. vsega vkup menda 11 gld. Ne terja prav nič nazaj, kjer vse kar je dala, podarjeno je v božjo čast!

Priča Mica Prijatelj 41 let stara dekla brez premoženja, dala je „v božjo čast“ in „večno zveličanje“ 50 gld. za Marijino hišico. Tudi ona bi bila rada v hišico prišla ali Petovar je rekel, da jej ne more nič obljubiti in da nema on nič odločevati, ker bo sv. Marija mati božja sama tiste izvolila, ki bodo noter stanovale.

Prvosednik: No in mislite da je pametna reč bila, ki ste jo podpirali? Priča: „Božja volja je bila, da je tako prišlo!“ 50 gld. ki je dala ne terja nazaj, ko bi bila več imela, bila z veseljem več dala.

Priča Marjeta Robi 41 let stara, dala je 6 gl. kar tje v en dan, ker jej je Tonček obljubil, da bo v nebesa prišla. Zdaj pa ko se jej zdi da je bila sleparija, terja denar nazaj.

Priča Marjeta Storč 70 letna starka revna udova, prosi prvosednika naj jej prisego opusti, še le, ko jej prvosednik dopove, da je prisega sveta reč, in da je lepo, če se boga za pričo kliče, da se resnico govori, priseže. Dala je Petovarju 7 gl., ker se je njej pravilo, da je dobro za dušo, če se kaj da.

Danih 7 gl. ne terja, pravi priča, „pa jim tudi pavem, gospud, da me naj treba nič več klicat, ker jest nikuli več na pridem taku daleč v Ljubljano, tudi za trikrat 7 gl. ne. Tri dni zdaj že tukaje pohajkvamo, pa vsem ljudjem sma na špot.“

Priča Urša Klavs 50 let stara, oženjena, je sv. Tončka le enkrat videla, govorila pa nij nikoli z njim. Prišle so ženske k njej, ko jej je ravno njeno deklo umrlo. Bila je žalostna in dala je 5 gl. katere pa ne terja nazaj. Dala jih je v boga ime, naj jih le Tonček zagovarja.

Priča Špela Rigler 58 let stara, je Tončku v roke samo 1 gl. dala, svoji sestri pa 13 gl. za njega izročila. Dala je rada denar, kjer je mislila da v Marijini hišici za njo molijo, zdaj pa vidi, da nič ne molijo. Priča se ne more odločiti ali hoče denar nazaj ali ne.

Priča Cilika Uršič 50 let stara, obojenica, je Tončka le enkrat videla, šlišala pa zmirom dosti od njega. Potem priča z povzdignjenim glasom pravi: „Pred mojimi očmi in pred mojim srcem je Tonček ves nedolžen, naj ga sodijo kakor ga hočejo.“ Želela je v Marijino hišico priti in še želi, pa bo tudi prišla če je božja volja, pravi. Če ne bo iz te hiše nič, se bode pa kje drugje zidala. Zemlja se uže dobi. Dala je 100 gl. za katere se nič ne kesal in se tudi nikoli ne bo. Ne zahteva nič nazaj.

Priča Marijana Riglar 28 let stara, omožena, je, ker so jo drugo babe nagovorile dala 2 gl., da bi za njo molili, ker ona časa nema moliti. Vzela bi ta 2 gl. tudi nazaj, ko bi jih Tonček dal, ali da bi morala zaradi njih potov imeti, rajša mu jih podari. Priča pripoveduje da je šla tudi enkrat, ko se je Tonček „zamaknil“, gledat ga iz radovednosti „kakor ga tudi še mesni“ ljudje sèm iz „firbe“ gledat hodijo“ pravi priča obrniviš se na poslušalce. „Ležal je Tonček na postelji zamaknen, babe okolo pa so molile in poslušale če še diha. Ko se je izmaknil je pa kafe pil! (Smeh.) Petovar zanikuje, da bi bil z zamaknjenjem sleparil pa da bi bil potlej kavo pil. On pravi da se res zamakuje, saj so ga g. dekan (župnik? Ur.) Zupan v Ljubljani v pričo dveh duhovnov in več žensk preiskovali! Porotnik Haufen prosi prvosednika naj Petovarja vpraša, če mu je tista „zamaknena“ blizo Ribnice kaj znana? Petovar odgovori, da je bil mnogokrat, ko so šli z božjega pota, pri njej.

Priča Mica Zadnik 32 let stara je dala za Marijino hišico 18 gl., katere ne terja nazaj.

Priča Luka Kepec, 36 let star posestnik v Dobu, je prodal Petovarju zemljo kjer se je hiša zidala za 100 gl. katere mu je še zdaj dolžan. Pravi da je hiša, ki jo je Petovar zidal, veljala najmanj 2500 gl.

Priča Janez Majhen 24 let star oženjen, je bil z Petovarjem, leta 1872 decembra na njegovo povabilo šel v Rim. On nij imel več denarjev ko 10 gl. Tonček pa prav obilo denarja. Peljala sta se po železnici do Gorice, kjer sta obiskala monsinjora **Globočnika**, ki je Tončku dal priporočilno pismo za Rim. Poslal njh je Globočnik k frančiškanom v Gorici, kjer sta dobila dobro jesti in piti, in kjer sta prenočila. V Rim dospevši sta dobila zastoj stanovanje in porabila ves čas, 4 dni da sta

hodila po cerkvah. Hotela sta iti tudi k papežu, pa prvokrat ju nijso pustili, ker nijsta imela črne obleke. Drugokrat pa ju je dr. Črnič k papežu peljal. Pokleknila sta v tisti sobi, kjer papež mimo prihaja. Bilo je veliko ljudi. „Papež ko je nas videl je vprašal: „Questi due tedeschi? Na to je dr. Črnič odgovoril: „Non, due Carnioli.“ Potem se je papež nasmejaj in odšel, pa z nobenim nič govoril. — Petovar pravi, da je ou šel še enkrat potem k papežu sam, ko je nesel svetinje blagoslavljal in takrat je bil tist velikanski prijazni papežev sprejem, ki je začudenje kardinalov prouzročil. Priča Majhen pripoveduje, da je Tonček iz Rima nesel mnogo svete robe, tako en maslec sv. Marijinega olja, en bokal vode sv. Pavla, prsti iz ječe sv. Petra, jagneta ki jih papež vsakih 7 let blagoslovi, podobice, voščene podobice itd.

Priča Urša Rozman 65 let stara, priseže in pristavi k navadnim besedam prisege: „tako gotovo kakor mi bog pomaga!“ še: „in Marija!“ Priča pove da je toliko časa z denarjem celo pri jedi štedila, da je mogla s Tončkom v Rim iti.

Bila sta 14 dnij v Rimu in hodila po cerkvah. Pri papeži je bila sama. Tudi k njej sta prišli dve ženski, ki ste šlišali, da Tonček kloster zida in ponujali ena 200 gl. ena pa 600 gl. Ona pa nij hotela s tem pečati se in tako je 800 gl. lepemu Tončku srečno odšlo.

Priča France Inglič 31 let star župan v Dobu, pripoveduje da je Tonček čisto ubog v Dob prišel. Pozneje je popustil mežnarstvo, začel se lepo oblačiti in po božjih potih pohajkovati. Kmalu je začel pri njem bankovce po 50 gl. menjavati, in veliko jedi in pijače pokupiti, kar je vse precej plačeval. Delavce pri zidanju hiše, je tako izvrstno plačeval, da se so mu kar sami smijali. Zazidal je v hišo kakih 2500 gl. vredna pa nej več nego kakih 700 gl.

S tem je končano obravnavanje drugi dan.

Tretji dan.

Celo dopoldne se porabi za to, da se prečita kakih sedemdeset pisem, katere je Tonček pisal na razne osebe. V vseh prosi za denar in naglaša, da se mora molčati. Vsa ta pisma so pisana v „Daničinem“ stilu in obsegajo fraze, kakor se čujejo v misijonskih pridigah.

Popoldne se staviti porotnikom sledeči dve vprašanji:

I. Ali je zatoženec Anton Petovar kriv tega, da je v teku leta 1872 in 73, z zvitimi pripovedovanji, da bode v Gorjušah klostersko poslopje zidal, v katero bodo vzeti in kjer bodo preskrbljeni vsi oni, ki kaj več za to dajo, a da za menj darujoče bodo v kloster vzeti molili, ter, da je kazajoč pobojnost in sploh ucinovanje na religiozne čute lehkovernosti drugih na njih škodo zmotil jih, ter jim z namenom, oškodovati jih, denarne prineske izvabil v svoti od 2219 gld.?

II. Ali je Petovar kriv, da je J. Lavšinu 20 gl. ukradel?

Državni pravdnik Grdešič govori v sledečem smislu: Tridnevno glavno razpravljanje nam je tako žalostne stvari kazalo, da se mora človek čuditi, kako se more kaj takega še zgoditi v 19. stoletji. Obrav-

navanje je dokazalo kako potreba je mej našim ljudstvom šol in širjenja običnega izobraženja. Ko bi bili tu zaslišane priče, le nekoliko šolskega izobraženja imele, ne bi bil mogel prost človek kakor ta Petovar takih sleparstev uganjati in uboge ljudi za zadnje prihranjene krajcarje opehariti. Prej mežnar, je služil le 24 gld. na leto, poprijel se je rokodelstva molitvarstva in svetnikovanja, začel se je klatiti po božjih, potih, porabil slaboumnost in pretirane verske nazore oguljufanib, da je došel na zatožno klop. Svota, ki se denes tukaj imenuje, je komaj tretji del tega, za kar je Petovar res ljudi ogoljufal. Dve tretjini ljudi 'ne ve koliko so mu dali, ali se pa sramuje pri sodnji pričati in molči. Državni pravdnik potem v skoro celo uro trajajočem govoru dokazuje krivdo zatoženca.

Zagovornik dr. Rudež v pet minut dolgem govorčku pravi, da prepusti porotnikom razsodbo zaradi goljufije, da bi bil pa Petovar kradel, to se mu zdi nedokazano.

Porotniki se po pol ure trajajočem posvetovanji vrnejo v sodniško dvorano in njih prvosednik R. Naglič iz Loke naznanja, da so porotniki na prvo vprašanje enoglasno „da“, na drugo vprašanje pa z 10 proti 2 glasom tudi z „da“ odgovorili.

Drugi dan ob 10. uri se je brala sodba. Petovar je — kakor smo uže povedali — obsojen na dve leti teške ječe, poostrene vsak mesec z enim postom in na povrnitev prigoljufanega denarja. Tončka je čakalo vse 4 dni na stotine ljudij po ulicah, da bi „svetnika“ videli.

Razne vesti.

* (Hrvatski učitelji) so baš zdaj zbrani na drugi svoji skupščini v Petrinji pri Sisku. Kakor se „Obzoru“ telegrafuje, je prišlo okolo pet sto učiteljev skupaj.

* (Ženitve iz strahu.) V Opočki na Ruskem v pskovski guberniji se je razširjala vest, da boče iz pskovske gubernije 5000 deklet do črnega morja poslanih, kjer bodo na rudečo barko spravljene ter čez morje odpeljane. Potem se vseh 5000 dá zámorcem za žene. Ta bedasta vest je tak strah napravila mej ljudmi, da je vsako dekle ko najhitreje hotelo omoženo biti. Kar se poprej nikoli nij zgodilo, še o poletnem času so bila ženitovanja. Končno je vlada pozorna postala in pri preiskavi našla, da se je ta strah spravil mej ljudi po nekem z rudečo tinto pisanem pismu, v katerem se vse to pripoveduje. To pismo pa je bil pisal mladi krčmar Sergej Jakovljevič. Sergej se je sicer izgovarjal, da je s svojim pismom mislil samo lahkoverne ženske za norec imeti, a dokazalo se je, da je mož le hotel dosti žganja prodati, katerega se pri gostijah obilo spiše.

Tržna poročila.

— Iz Pešte. Pretrečeni teden je pogosto deževalo, a ostalo je toplo. Za repico in pašnike je dež prav dober, tudi grozdje v vinogradih se zdaj lahko napihuje. Ko bi pa dalje časa deževno bilo, začelo bi grozdje pokati. Žita se od spodnje Donave še zmirom malo privaža, a tem več po železnica in cestah. Zato žitne cene padajo. Iz početka tedna je pšenica samo za 10 do 15 krajev v ceni nazaj šla, proti koncu tedna pa je padla za 65 do 75 kr. vsled poročil drugih žitnih sejmov. Prodalo se je kakih 100.000 (sto tisoč) vaganov po gl. 5.20 do gl. 5.40. Reži se je le kakih 10.000 vaganov spečalo po gl. 4.10 do gl. 4.15. Kupčija z ječmenom miruje, dobra kvaliteta je po gl. 3.25 do gl. 3.40. K oruže se je malo

privažalo in ker je skoraj vsa v rokah spekulantov, se jo morali kupci za 10 do 15 kr. dražje plačevati po gl. 4.60 do gl. 4.70. Moka je cenejša, a mlinarji imajo le malo moke v svojih zalogah. Svinjska mast je zopet dražja in se že po gl. 45 do 46 plačuje, tudi špeh se je podražil in je okajeni špeh po gl. 43 do gl. 45; loj po gl. 25 do 26. S slivami je bila živa kupčija ter se je cena na gl. 17 do gl. 18 povzdignila.

Občina vrhniška

se najtopleje zahvaljuje vsem, kateri so pri požaru dne 23. avgusta na pomoč prihiteli, zlasti pa ljubljanski požarni straži in vrlim Logatčanom, in tako pomagali zabraniti, da se požar nij še dalje razširil.

Vrhnika, 27. avgusta 1874.

Vrhniki občani.

Revalesciere.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesciere du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesciere du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadoho, kašelj, nepravilnost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesciere imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlote žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesciere. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri draždenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradišči bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moriš, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja ducatjska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tržne cene

v Ljubljani 26. avgusta t. l.

Pšenica 5 gl. 40 kr.; — reži 3 gl. 50 kr.; — ječmen 3 gl. 10 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 4 gl. 30 kr.; — prosa 4 gl. — kr.; — kornuza — gl. — kr.; — krompir 2 gl. 60 kr.; — fižol 6 gl. 20 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 40 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2³/₄ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — teletine funt 25 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gl. 60 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajski borski 28. avgusta.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl. 75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	70
1860 drž. posojilo	108	90
Akcije narodne banke	973	—
Kreditne akcije	241	25
London	109	75
Napol.	881	1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	80

Zahvala.

Za mnogotere dokaze srčnega sočutja mej boleznijo in ob priliki smrti moje predrage nečakinje, gospodične

Ane Zupanec,

kakor tudi za mnogoštevilno spremljanje na njeno zadnje počivališče in za ob pogrebu pripisane mnoge vence, izrekam s tem v imenu vseh sorodnikov globoko čuteno zahvalo.

V Ljubljani, 27. avgusta 1874.

Dr. J. Zupanec,

(243)

c. k. notar.

A. Jurca v Ptuiju

dopolaj v Kolonijah, zdaj v lastni hiši,

Filijala v Celju,

na glavnem trgu števil. 70

in kolonijalno blago,

priporočuje za nakupovanje iz svojih skladov

suhe in v firnu zribane barve, sorpne in domače moke,

najboljše sorte pravih stajarskih likerjev itd. itd.

žganja in najkrajše ilkerje vse sorte žita, venstaju, slive,

jabelke, krompir, travna semena in druge deželne

pridelke. Preskrbuje poljski gips, cement (za vnanji namet

pri lišah), bene za kopanje, ilovico in chamoto v vsaki

kvantiteti. Prevzame zavarovanja proti ognju in za življenje.

Naročila iz dežele se najhitreje in najtočneje izvrše.

Tuji.

25. in 26. avgusta:

Evropa: Miler iz Zagreba. — Vörös, Bicingier iz Pešte. — Baumgartner iz Dunaj Novi. — Gogala iz Ljubljane. — Terlep iz Žuženberga. — Bucheimer iz Kranjskega. — Lora Jos. oficir iz Trsta. — Uman iz Prage.

Pri Slonu: Maruglin iz Kastve. — Beker iz Reke. — Kogej iz Idrije. — Hoffsteter iz Postojne. — Walman, Gale, Selman, Orešek iz Trsta. — Braun, Rosenthal, Bundalek iz Dunaja. — Smolihovsky, Wirvovsky iz Adrijanopla. — Pitner, Dimic iz Grada. — Križar iz Čubra. — Vidic iz Tabora. — Salomon iz Grada. — Schäffer iz Celovca. — Burger iz Litije. — Mors iz Zagorja. — Kuralt iz Mengša. — Lengyl iz Kanize. — Levec iz Gleisdorfa. — Končar, Gril iz Kamnika.

Pri Maliči: Burghardt, Kreilsheim,

Süis iz Dunaja. — Prizkade iz Bodenbacha. — Daub iz Mainza. — Globočnik iz Trziča. — Sober iz Brüsselja. — Sinigor iz Italijanskega. — Standacher iz Prage. — Timler, Plank, Westen, Senč iz Dunaja. — Janovic iz Trsta. — Porofski iz Kočevja. — Klančič iz Kamnika. — Urbančič iz Preddevora. — Toncari iz Gorice. — Skandalski, trg. iz Karlova.

Pri Zamorci: Kušar iz Grada. — Dolinar, Kegljevič iz Reke. — Solar iz Zagreba. — Kohn iz Grada. — Zifer iz Pešte.

Pri carju avstrijskem: Pibrove iz Kroke. — Sterbenc iz Železnikov. — Rath, Šuler iz Grada. — Čap iz Reihvea.

Pri bavarskem dvoru: Priger iz Dunaja. — Zehner iz Wildona.

Pri Virantu: Smole iz Žuženberga. — Skul iz Ponikve.

Na graščini Fužine (Kaltenbrunn) pri Ljubljani je edina kot dobro izkušena

mašina za žito čistiti

Lhuiller's Trieur

s katero se za plačo 10 kr. od mernika žito od kokolja, graha, ali od stoklase in pahovke popolnoma očisti in se iz manjših sort dobiva najlepše žito za seme

Išče se domač učitelj

za tri dečke, ki zna podučevati v normalnih in realnih predmetih. Pogoji po dogovoru.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: A. L. v Postojni (Adelsberg) poste restante. (230—3)

Oficijal pri telegrafski postaji

podučuje v telegrafstvu in telegrafski manipulaciji. Kdor hoče v kakoršno si bode službo pri železnici ali pri državnem telegrafskem uradu vstopiti, si lahko tu temeljito podlago v brzojavstvu pridobi. Natančneje o tem se izve pri administraciji „Slov. Naroda“. (231—2)

Loterijne srečke.

V Gradcu 22. avgusta: 50. 51. 68. 42. 70. Na Dunaji 22. avgust.: 44. 72. 62. 45. 20.

Take osebe, ki od stanovanilšča in okolice morejo jasno pisane adresse proti plačilu poslati, naj se franko obrnejo do P. P. 900 poste restante Hamburg, precej. (242—1)

Vinotoč.

V gostilni na glavnem trgu šte. 12, v hiši gosp. Cantoni-ja, se točijo mnogovrstna dobra vina, mej temi

črno Szegszardsko vino

bokal po 60 kr. (214—3)

Lorenc Zdešar.

razpošilja na franko-vprašanja *) profesor matematike R. von Orlice, Berlin, Wilhelmstrasse 125, svojo najnovejšo

Gratis listo dobitkov

za leto 1874—75

s pojasnili o svojih vednostno priznanih in kakor obče znano srečno potrjenih lotoigralnih instrukcijah.

*) Tako vprašanje je tem bolj priporočljivo, ker so se dostikrat zahvalna in priznalna pisma objavljala, in ker se bode loto kmalu odpravil. D. A. (238—1)

Zobje in zobovje

se brez bolečine nastavljajo, ne da bi se korenine odstranile, zobobol se po usmrtenji živcev odpravi, vse zobne operacije, kot: plombaranje v zlatu, srebru in drugih masah, pilenje, snaženje in izdiranje zob opravlja zobozdravnik (14—16)

A. Paichel,

glediščne ulice šte. 20, v I. nadstropji. Ure od 8—12 in od 2—5.

Zahvala in priporočba

za gospoda Franca Kasperiča, zvoniškega zdeharja (špenglerja) v Mariboru.

Naš tukajšnji zvonik bil je leta 1868 od nekega drugega mojstra pokrit s ploščami iz cinka. Vendar kmalu po dokončanem delu kazale so se napake. Letos spomladi pa je bilo poprave potreba na vsak način. Blizu 60 ° cinkove strehe se je moralo potrgati in ponoviti.

Težavnega dela se je lotil gospod Franc Kasperič iz Maribora s svojima vrhima pomagatelja: J. Brušom in Gust. Sattlerjem.

Delo je opravil z veliko marljivostjo in spretnostjo. Posebne hvale vredno je to, da je vse priprave soboj imel, kakor dodana podoba kaže.

Podpisani odborniki cerkvenega konkurenčnega odbora tedaj imenovanemu gospodu izrekajo dostojno zahvalo v imenu cele fare ter ga vsem kot spretnega zupanja vrednega mojstra in izvrstnega strokovnjaka priporočajo.

V Hengsbergu 28. julija 1874.

Franco Draksler, Miha Strobl, Franco Wolf, župnik, cerkv. ključar, cerkv. ključar. Franco Cerer, Matija Holeman, K. Steingruber, predsednik, odbornik, odbornik.

Pomoček za pokončevanje podgan.

M. Spielman iz Zagreba, c. kr. izklj. privilegija lastnik se usoja p. t. občinstvu svoj nezmotljiv pripomoček za pokončevanje podgan, mišev, krto v in ščurkov priporočiti, ker more činnost svojih pripomočkov z najboljšimi spričali od visokih oblastij in od zasobnikov spričati in se učinek pripomočka hitro pokaže.

Fabrika in depozitirji so porok zato, da to sredstvo res pomaga. Moje zaloge so v vseh c. kr. glavnih mestih.

C. kr. izključivo privilegirana brezstrupna

Tinktura za stenice,

ki v dveh minutah stenice in zalego pokonča. Univerzalni flašter za kurje očesa, s katerim se v najkrajšem času izgubi vsako kurje oko.

Kavčuk pasta,

s katerim se vsako usnje, obutalo, tako namaže, da ne gre voda skozi, če se prav 48 ur v njej stoji.

Mazilo za ozeblino,

ako se potrebuje, neha precej srbita, in ozeblino se ozdravi.

Cene: 1 dozis pomočka za uničevanje podgan, mišev in krto 1 gld. — 1 flaša tinkture za stenice 40 kr. — 1 flaša prahu za ščurke 60 kr. — 1 doza flaštra za kurje očesa 50 kr. — 1 dozis kavčuk-paste 50 kr. — Mazilo za ozeblino 1 gld. 10 kr. Pri vsacem se pove, kako je rabiti.

Ljubljana: H. L. Wencel, glavni trg, „pri plavi kugli“. — Kamnik: Janez Murnik. — Škofja Loka: Franc Marinksek. — Mengš: M. A. Jentich. — Radovljica: Friedrich Hamann. (200—3)

Patentirana

ročna mašina za mlatiti

ležeče in vozne vlečke.

Vlačilna mlatilna mašina

s snaženjem in brez za 1, 2, 3, 4 konje ponuja z garancijo

fabrika za mlatilne mašine Umrath & Comp.

v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd. se pošljejo, ako kdo želi. (167—9)

Glavno zastopstvo za Kranjsko pri gosp. Jos. Debevec v Ljubljani.

Važno za g. trgovske pomočnike

manufakturne branche!!! Dunajska fabrikna zaloga manufakturnega blaga, katera uže ima nekatere filijale v provincijah, hoče še nekaj detailskih trgovin v provincijskih mestih napraviti. V ta namen išče trgovske pomočnike ali izvedence v zgoraj imenovani branchi, kateri bi znali samostalno trgovino voditi, imajo dobro ime in kapital od 1000 do 6000 gold. na razpolaganje. Ta kapital služi kot kavcija za zaupano blago, katero ima 5 do 10krat toliko vrednosti. Prednost imajo gospodje, kateri uže dalj časa v enem mestu servirajo ali dobra znanstva imajo. (237—1)

Predlogi naj se store pod adreso: „Fabriks-Niederlage“ in Wien, poste rest. Hauptpost.

Razume se, da se molči od obeh strank; na vsako pismo se odgovarja.

V c. kr. avstrijskih državah od visocega ministerstva notranjega koncesijonirana

orlova linija.

Nemško transatlantično parobrodno društvo v Hamburgu.

Direktno poštno parobrodstvo

od Hamburga do Newjorka

brez da bi se mej potom v lukah mudili,

z nemškimi poštami parobrodi I. razreda, vsak po 3600 ton in 3000 efektivne konjske moči.

Goethe 3. septembra. Wieland 1. oktobra. Schiller 29. oktobra. Lessing 17. septembra. Herder 15. oktobra. Goethe 12. novbr.

Pasažne cene: I. kajita pr. r. t. 165, II. kajita pr. r. t. 100, zwischendeck pr. r. t. 45.

Natančneje povedo agenti društva kakor tudi

Direkcija v Hamburgu, St. Annen 4,

v Ljubljani: Karel Achtschin. (172—4)

Pisma in telegrami naj se adresirajo: „Adler-Linie — Hamburg.“